

Protokoll fört vid enskild föredragning

Regeringskansliet

Enheten för rättsliga och internationella frågor, Rk1a

Beslutande
Vicepresident
Harry JanssonFöredragande
T.f. Rättssakkunnig
Rasmus LindqvistJusterat
Omedelbart**Nr 54**

Inrikesministeriets begäran om utlåtande om utkast till proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om ett övervakningssystem för bank- och betalkonton och av lagen om centralen för utredning av penningtvätt.

ÅLR 2021/1663

210 Rk1a

BeslutLandskapsregeringen beslöt avge utlåtande enligt **bilaga 1**.**Nr 55**

Finansministeriets begäran om utlåtande angående en bedömningspromemoria för att utveckla den digitala identiteten.

ÅLR 2021/2327

211 Rk1a

BeslutLandskapsregeringen beslöt avge utlåtande enligt **bilaga 2**.**Nr 56**

Delgivning av testamente.

ÅLR 2021/1440

212 Rk1a

Beslut

Landskapsregeringen finner inte några skäl att klandra testamentet och godkänner det.

Bakgrund

Till landskapsregeringen har meddelats att arvlåtaren avlidit den 3 december 2020. Vid bouppteckningen som hållits den 12 mars 2021 har det konstaterats att den avlidnes sista hemvist varit Kumlinge och att Landskapet Åland är enda dödsbodelägare. Det har även konstaterats att arvlåtaren upprättat ett testamente. Enligt testamentet daterat den 11 maj 2012 tillfaller hela kvarlåtenskapen i testamentet angivna fysiska personer.

Landskapsregeringen har delgivits testamentet, delgivningsintyg och bouppteckning inklusive släktutredning.

Motivering

Enligt 63 § självstyrelselagen för Åland tillfaller ett arv landskapet om det inte finns någon arvinge till den som vid sitt fränfälle var fast bosatt i landskapet.

Enligt landskapsregeringens principer för hantering av arvsärenden (beslut den 24.9.2020 ÅLR 2020/7330) fördelas egendomen efter en person som avlidit utan arvingar men som upprättat ett testamente i enlighet med testamentet. Landskapsregeringen ska då delges testamentet, ett bouppteckningsinstrument samt en kopia av arvlåtarens ämbetsbetyg av vilket framgår att arvlåtaren har avlidit samt en kopia av en universell testamentstagares ämbetsbetyg av vilket framgår att han eller hon lever.

Landskapsregeringen har i enlighet med 5 kap. 3 § ärvdabalken rätt att klandra arvlåtarens testamente. Om landskapsregeringen inte finner anledning att klandra testamentet, dvs testamentet innehåller inga formella fel och det finns inte några andra hinder för godkännandet, ska testamentet godkännas genom beslut.

Landskapsregeringen konstaterar att hela kvarlåtenskapen har testamenterats och att nödvändiga handlingar delgivits. Det finns inte heller i övrigt några skäl att inte godkänna testamentet.

Hänvisning
SMDno-2019-1504

Inrikesministeriet

Kontaktperson
Rasmus Lindqvistkirjaamo@intermin.fi
key.poliisiosasto@intermin.fi

Ärende

Begäran om utlåtande om Finlands regerings utkast till proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om ett övervakningssystem för bank- och betalkonton och av lagen om centralen för utredning av penningtvätt**Bakgrund**

Inrikesministeriet har begärt ett utlåtande av landskapsregeringen om en partiell översättning av utkastet till regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av lagen om ett övervakningssystem för bank- och betalkonton (FFS 571/2019) och av lagen om centralen för utredning av penningtvätt (FFS 445/2017). Syftet med propositionen är att genomföra Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/1153 (direktivet om finansiell information).

På det sätt som genomförandet av direktivet om finansiell information förutsätter anges i propositionen de myndigheter som har åtkomst till övervakningssystemet för bank- och betalkonton. Det föreslås att åtkomst till övervakningssystemet för bank- och betalkonton ska beviljas polisen, inklusive skyddspolisen, Tullen, gränsbevakningsväsendet och åklagarna. På det sätt som genomförandet av direktivet förutsätter föreslås det också att behörigheten för centralen för utredning av penningtvätt ska utvidgas till att omfatta brott enligt bilaga I till Europolförordningen.

Förutom skyldigheterna i direktivet föreslås det i propositionen ett oberoende nationellt tillägg med syfte att fler myndigheter än de som nu anges i lag om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (FFS 444/2017) ska ges rätt att använda övervakningssystemet för bank- och betalkonton. För andra ändamål än de som anges i direktivet om finansiell information och som definieras i gällande lagstiftning om myndigheterna i fråga föreslås det att åtkomst till systemet ska beviljas Skatteförvaltningen, Tullen, Utsökningsverket, de tillsynsmyndigheter som anges i penningtvättslagen, centralen för utredning av penningtvätt, polisen, gränsbevakningsväsendet, försvarsmakten, konkursombudsmannen och åklagarna.

Behörighetsfördelning

Enligt 29 § 1 mom. 5 punkten självstyrelselagen för Åland (1991:71) är bank- och kreditväsendet rikets behörighet.

Enligt 59b § i självstyrelselagen är lagstiftningsbehörigheten i förvaltningsärenden fördelad mellan landskapet och riket på det sätt som anges i lagen när åtgärder vidtas i Finland med anledning av beslut som har fattats inom Europeiska unionen. När det gäller penningtvätt har Ålandsdelegationen i utlåtande nr. 15/16 ansett att åtgärder för att motverka penningtvätt och finansiering av terrorism utgör riksbehörighet.

Enligt 1 kap. 2 § 1 mom. 10 och 19 punkterna i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (FFS 444/2017) tillämpas lagen på penninspelssammanslutningar, fastighetsförmedlingsrörelser och rörelser för förmedling av hyreslägenheter och hyreslokaler enligt Ålands landskapslagstiftning.

Ålands landskapsregering ska utöva tillsyn av efterföljandet av lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism när det gäller förmedlingsrörelser som avses i landskapslagen (2019:68) om fastighetsmäklarverksamhet. Detta stadgas i 1 § 2 mom. i republikens presidents förordning om skötseln på Åland av vissa uppgifter enligt lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (FFS 500/2018).

Ytterligare av relevans för utkastet till proposition kan nämnas att enligt självstyrelselagen 18 § 6 punkten är allmän ordning och säkerhet med de undantag som nämns i 27 § 27, 34 och 35 punkten landskapets behörighet.

Synpunkter

Landskapsregeringen har endast tagit del av en partiell översättning av utkastet till proposition och kan följaktligen endast ge ett utlåtande över den del som har översatts.

Enligt utkastet till proposition ska till 3 § lagen om ett övervakningssystem för bank- och betalkonton fogas bestämmelser om att bland annat polisen ska få tillgång till uppgifter i övervakningssystemet. Polisens befogenheter föreslås framgå både av 1 och 7 punkten. I specialmotiveringen till 1 punkten finns ingen närmare definition av polisen men i motiveringen till 7 punkten beskrivs att "med polisen avses både enheter som lyder under Polisstyrelsen och skyddspolisen". Enligt motiveringen kan uppgifter i enlighet med 7 punkten bland annat fås för förundersökning, förebyggande, avslöjande av och utredning av brott.

I enlighet med 1 § landskapslag (2000:26) om Ålands polismyndighet är landskapets polisförvaltning underställd landskapsregeringen. Myndigheten är alltså inte underställd Polisstyrelsen eller skyddspolisen.

Landskapsregeringens uppfattning är att avsikten med den föreslagna lydelsen av 3 § i förslaget till lag om ändring av lagen om ett övervakningssystem för bank- och betalkonton inte har varit att exkludera Ålands polismyndighet. Bestämmelserna bör således utformas på ett sådant sätt att även Ålands polismyndighet har rätt att ta del av uppgifterna i övervakningssystemet för bank- och betalkonton.

I övrigt har landskapsregeringen ingenting ytterligare att anföra gällande utkastet till proposition. Landskapsregeringen förutsätter att landskapsregeringen hörs under den fortsatta beredningen till den del Åland berörs.

Vicelantråd

Harry Jansson

T.f. Rättssakkunnig

Rasmus Lindqvist

FÖR KÄNNEDOM

Ålands polismyndighet, Landshövding Peter Lindbäck

Hänvisning

VN/6802/2020

Finansministeriet

Kontaktperson

Rasmus Lindqvist

valtiovarainministerio@vm.fi

Ärende

Begäran om utlåtande om Finansministeriets bedömningspromemoria för att utveckla den digitala identiteten**Bakgrund**

Finansministeriet har begärt ett utlåtande av landskapsregeringen angående en bedömningspromemoria för att utveckla den digitala identiteten. Ett mål i programmet för statsminister Marins regering är att Finland ska vara känt som ett föregångarland där de möjligheter som digitaliseringen och den tekniska utvecklingen medför utvecklas och tillvaratas över förvaltnings- och sektorsgränserna. Enligt regeringsprogrammet ska alla invånare i Finland ges möjlighet till elektronisk identifiering.

Vid finansministeriet har det som en följd av regeringsprogrammet identifierats ett behov av att som en helhet utveckla förfaranden för att erhålla, använda och förvalta en digital identitet. Det bör gå att ta sig från ett läge där man bara utvecklat elektronisk inloggning till ett läge där det görs en granskning av hela den digitala identitetskedjan, från registeridentitet till transaktion. Finansministeriet tillsatte den 8 oktober 2020 projektet för att utveckla den digitala identiteten och sätten att utnyttja den. Resultaten och riktlinjerna från utredningarna i den första fasen av projektet finns samlade i den bedömningspromemoria som nu tillsänts landskapsregeringen.

Promemorian om 112 sidor är uteslutande skrivet på finska och åtföljs av en svenskspråkig sammanfattning som är fyra sidor lång. Enligt sammanfattningen är det viktigaste förslaget i promemorian ett digitalt intyg som utfärdas av myndigheterna och som ska visa en persons koppling till den notering som gjorts om personen i befolkningsdatasystemet samt om metoderna för att visa detta när man uträttar ärenden digitalt, per telefon eller genom ett personligt besök. Målbilden för projektet för den digitala identiteten ligger i linje med det mål som fastställts på EU-nivå (även om saken fortfarande är oreglerad).

Enligt den bredare målbilden ska ett digitalt identitetsbevis som tillhandahålls av myndigheterna vara en så kallad central identitet som gör det möjligt för andra aktörer att utifrån den centrala identiteten skapa nya, aktörspecifika identiteter som en kundrelation förutsätter och metoder för att använda dessa identiteter. I målbilden ska den digitala identiteten, lagringen av den och de metoder som används för att utnyttja den digitala identiteten vara logiskt separata. På så sätt är lagringsmedierna för den digitala identiteten, de digitala plånböckerna, en väsentlig konkurrensutsatt marknad i stället för en identitet. I praktiken innebär detta förändringar på marknaden för autentisering där identiteten och verktygen för att använda den hör tätt samman. I detta avseende kräver målbilden ändringar i den gällande lagstiftningen om stark autentisering.

Avslutningsvis anges det i sammanfattningen att syftet med promemorian är att starta en diskussion om på vilket sätt lösningarna inom digital identitet kan tjäna samhället som helhet.

Behörighetsfördelning

Enligt 29 § 1 mom. 1 punkten självstyrelselagen för Åland (1991:71) är folkbokföring rikets behörighet.

Enligt sammanfattningen av bedömningspromemorian berörs även särskilt ur lagstiftningssynpunkt konkurrensbestämmelserna, bestämmelserna om statligt stöd, tillgodoseendet av de individuella rättigheterna i användningen av digitala tjänster samt på vilken roll bestämmelserna om stark autentisering och handlingar som påvisar identitet ska ha i utvecklingen av den digitala identiteten.

Enligt 27 § självstyrelselagen har riket lagstiftningsbehörighet i fråga om statsmyndigheternas organisation och verksamhet (3 punkten), främjande av konkurrens (10 punkten) och pass (26 punkten). Enligt 18 § självstyrelselagen har landskapet lagstiftningsbehörighet bland annat i fråga om landskapsregeringen och under denna lydande myndigheter och inrättningar.

Synpunkter

Ämbetsspråket vid landskapsregeringen är enligt 36 § självstyrelselagen för Åland svenska och rikets myndigheter har enligt 38 § självstyrelselagen för Åland en skyldighet att kommunicera med landskapsregeringen på svenska. Landskapsregeringen kan därför endast lämna ett utlåtande angående den svenskspråkiga sammanfattningen av bedömningspromemorian.

Landskapsregeringen välkomnar att det utreds närmare hur digital identifiering kan utformas och hur en sådan identifiering kan underlätta för medborgarna. Enligt målsättningen ska den digitala identiteten vara central och utifrån denna ska andra aktörer ha möjlighet att utforma aktörsspecifika identiteter. För att ett sådan målsättning

ska lyckas krävs det ett brett samarbete mellan myndigheter och privata aktörer. I och med det här anser landskapsregeringen att det är mycket viktigt att all information från riksmyndigheterna relaterad till utvecklingen av den digitala identiteten tillgängliggörs på svenska enligt samma tidtabell som den tillgängliggörs på finska.

Övergripande kan det också betonas att vid en eventuell implementering av en framtida digital identitet får det inte finnas några skillnader mellan de nationella språkgruppernas möjligheter att använda den digitala identiteten. För Ålands del, som är en gränsregion, välkomnas även gränsöverskridande lösningar i synnerhet på nordisk nivå men även på europeisk nivå.

Landskapsregeringen konstaterar avslutningsvis att digital identifiering kan ha en stor inverkan på landskapets myndigheters verksamhet. Systemet måste därför fungera också för landskapsregeringen och landskapsregeringens underlydande myndigheter varpå ett samarbete mellan riksmyndigheterna och landskapsregeringen kan behövas då den digitala identifieringen konstrueras.

Vicelantråd

Harry Jansson

T.f. Rättssakkunnig

Rasmus Lindqvist